

PROJECTFICHE : STEDEN EN GEMEENTEN

Inspiratie gids voor preventie van seksueel en gender
gerelateerd geweld in de publieke ruimte

Directie Lokale Veiligheid & Politie
FOD Binnenlandse Zaken

Stad/Gemeente	Mechelen
Type preventie	Straatintimidatie & seksueel geweld in de publieke ruimte
Contactpersoon	Corinne Huybers : corinne.huybers@mechelen.be Illias Marraha : illias.marraha@mechelen.be Goedele Frans : goedele.frans@mechelen.be
Context waarin het project is ontwikkeld	In 2015 registreerde politiezone Mechelen-Willebroek 42 meldingen van (seksuele) intimidatie. Ongetwijfeld ligt het echte cijfer hoger, maar niet iedereen doet aangifte. Hoe dan ook is elk geval er één te veel. Mechelen is zonder twijfel een diverse stad. We willen een warme en veilige context bieden voor elke Mechelaar, onafhankelijk van zijn of haar geslacht, seksuele oriëntatie, cultuur, religie, opleiding, enz. Elke Mechelaar moet meewerken aan zo'n stad en een samenleving waarin geen plaats is voor discriminatie, intimidatie of geweld, ongeacht in welke vorm. In 2016 werd gewerkt aan een integraal actieplan bestaande uit tien krachtlijnen, tien projecten. Dit actieplan werd in 2017 en 2018 uitgerold.
Filosofie van het project	De benadering van het actieplan kadert binnen een sociaal preventieve visie. Hierbij gaan we uit van een geschakeld optreden waarbij sanctioneren slechts een sluitstuk vormt, maar niet kan ontbreken als middel. Binnen deze visie wordt de nadruk gelegd op gendergelijkheid als vertrekpunt om gender gerelateerd geweld op lange termijn te voorkomen. Wanneer er positieve attitudes ontstaan t.a.v. verschillende 'genderkruispunten' zoals genderexpressie, genderidentiteit, gender en diversiteit, enz. gaan we uit van een positief effect op bepaalde genderstereotype gedachten of gedragingen.
Beschrijving van het project	<p>De stad Mechelen heeft in 2017 een stadsbreed actieplan uitgerold om seksuele straatintimidatie in de stad aan te pakken. De stad hanteert hierbij als methodologie een ketengerichte aanpak. De bedoeling was om simultaan op verschillende beleidsdomeinen een aantal acties te doen, baserend op onderzoek en aanbevelingen. Er werd samengewerkt met zowel interne als externe partners. Op sommige domeinen ging het om korte-termijn-acties, met onmiddellijke verandering, andere acties poogden meer een duurzame verandering teweeg te brengen.</p> <p>Het omvat een integrale aanpak met drie belangrijke pijlers: regelgeving (grenzen stellen), handhaving (grenzen bewaken) en een publiek draagvlak creëren bij jong en oud (grenzen overdragen).</p> <p>De acties/projecten vertalen zich in het onderwijs, jeugdwerk, sensibilisering, onderzoek, handhaving, enz.</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Op basis van de resultaten van het onderzoek, werd een (communicatie) campagne gelanceerd : "neeisnee" : https://player.vimeo.com/video/417829273?h=9ff4900789. b. Laagdrempelig online-meldformulier voor seksuele intimidatie : Het gaat niet om een apart emailaccount of telefoonnummer, maar

het is eerder een tussenstap naar politie : het kan ook anoniem, laagdrempelig, kan zowel voor slachtoffers als getuigen. <https://www.mechelen.be/intimidatie-melden>.

c. Ook vanuit het **onderwijs** werden een aantal acties ondernomen met een bredere focus op gendergelijkheid.

- Het gaat hierbij om meer duurzame acties waarbij een gendertraject werd opgezet samen met een uniek consortium (Ella, çavaria, Sensoa) om het genderbeleid voor de scholen uit te tekenen.
- Aan kleuters werd, in samenwerking met çavaria, de vorming 'Lou' gegeven. <https://shop.cavaria.be/product/educatief-pakket-lou/>.
- Het gezelschap O'Kontreir ontwikkelde samen met Sensoa, een interactief theaterstuk 'Grensgevallen' over seksualiteit en grenzen. Deze tentoonstelling werd gebracht voor jongeren van Mechelse scholen. <https://www.okontreir.be/grensgevallen/>.
- In samenwerking met het Agentschap Integratie & Inburgering werd een campagne gelanceerd in kader van lessen Maatschappelijke Oriëntering.

d. **Jeugdwerk** :

- Train the trainer vormingen rond weerbaarheid
- Er werden twee vormingen georganiseerd door Pimento.
- Er werden, co-creatief en participatief, i.s.m. een filmmaker, drie filmpjes gemaakt rond gendergelijkheid, specifiek rond de thema's: ongelijkheid op de arbeidsmarkt, geweld t.a.v. vrouwen en intimidatie op straat.
- Ook het traject Nachtraven was volledig gefocust op jongeren.

e. Er werd intens samengewerkt met **belangengroepen** :

- Vrouwendag met Furia.
- Vrouwendag met hetzelfde vrouwenoverlegplatform.
- Tentoonstelling Plan International 'unlock the power of girls' <https://www.planinternational.be/nl/onze-projecten/project/belgie>.
- Extra beeldvorming.

f. **Handhaving** :

- Doelstelling om tot meer aangiftes te komen (campagne 'nee is nee')
- Training voor gemeenschapswachten: deze ambtenaren zijn de geoefende omstaander. Zij kunnen dus het bystander-

	<p>effect doorbreken, en juist doorverwijzen naar bijvoorbeeld het meldformulier.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drempelverlagend werken via het meldpunt. • Voor een effectievere verwerking van aangiftes werd een nieuwe tag gecreëerd in het aangiftesysteem bij politiezone Mechelen-Willebroek. • Voorkomen van recidive via GAS boetes. • Aanpassing van de ABP met oog om gebruik te maken van bemiddeling: intimidatiegevallen komen bij de GAS-dienst terecht. Via deze weg kan er sneller naar de feiten gegaan worden, kan er ook gespiegeld worden en kan het perspectief van het slachtoffer worden binnengebracht. <p>Een aantal zaken uit het actieplan werden na afloop van het actieplan verankerd (of verder uitgewerkt) binnen de reguliere werking : https://www.mechelen.be/intimidatie.</p>
<p>Doelgroep(en)</p>	<p><u>Slachtoffers</u> :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gevoel van controle teruggeven - Hanteringsmogelijkheden aanbieden <p>Eigen grenzen /reactie op moment zelf of achteraf / aangifte doen / praten</p> <p><u>Omstaanders</u> :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vertrouwenspersoon - Getuige <p>Responsabilisering zonder te criminaliseren</p> <p><u>Daders</u> : uit de anonimiteit komen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Via GAS-bemiddeling - De uiteindelijke verwachte gedragsverandering ligt bij hen
<p>Objectieven</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Draagvlak creëren : “het is oké om het niet normaal te vinden” - Sensibiliseren / bewustmaken : “je mag reageren, het is strafbaar” - Handhaven : “we nemen dit serieus, we pikken het niet in Mechelen”
<p>Partner(s)</p>	<p><u>Interne partners</u> :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jeugddienst • Afdeling Marketing & Communicatie • Afdeling strategie en ontwikkeling • Onderwijs • Sociale Preventie • GASAM • Toezicht en Controle • Directeur Samenleven • Kabinetten

	<p><i>Externe partners :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • UCLL en Thomas More • Een extern communicatiebureau • 1712 • Politie • Parket • Agentschap Integratie en Inburgering • Çavaria, Ella vzw, Sensoa, Schoolmakers • Robbin Rooze, Wolf, H30 • Rojm • J@m • Jeugdraad • FJC • Instituut Gelijkheid Vrouwen en Mannen • Furia en andere lokale vrouwenorganisaties
Evaluatie	/
Budget	2017-2018 – 100.000 euro werkingsmiddelen + 1 FTE B-niveau.
Vormingen en bestaande workshops	<ul style="list-style-type: none"> - Sensoa : https://www.sensoa.be/vlaggensysteem-hoe-reageren-op-seksueel-grensoverschrijdend-gedrag. - PUNT.vzw : https://www.puntvzw.be/eerste-hulp-aanbod/sensibilisering/vormingen. - Pimento : https://www.pimento.be/niets-mis-mee/ en https://www.pimento.be/vorming-begeleidershouding/.